

ПОГОДЖЕНО
Педагогічною радою
Протокол №24
від «30» 06. 2021р

ЗАТВЕРДЖЕНО
В.о. директора ДНЗ «НПАЛ ЧО»
_____Ю. П. Єлізаров
5.11.2021р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У
ДНЗ «НІЖИНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ
АГРАРНИЙ ЛІЦЕЙ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.....	6
3. Освітнє середовище ліцею.....	8
4. Система оцінювання здобувачів освіти.....	13
5. Система педагогічної діяльності.....	20
6. Система управлінської діяльності.....	28
7. Моніторинг та самооцінювання.....	31
Додаток 1 Форма самооцінювання освітнього середовища ліцею.....	35
Додаток 2 Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти.....	39
Додаток 3 Форма спостереження за навчальним заняттям.....	41
Додаток 4 Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності.....	43
Додаток 5 Форма самооцінювання системи управлінської діяльності.....	45

1. Загальні положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області» (далі - ліцей) розроблено відповідно до вимог частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту», ст. 42 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України направлені на реалізацію Концепції Нової української школи, Статуту ліцею та інших нормативних документів.

Тезаурус даного Положення:

Положення – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.

Стратегія – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.

Процедура – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.

Механізм – комплексний процес, спосіб організації.

Критерії – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка).

Правило – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії.

Інструмент – засіб, спосіб для досягнення чогось.

Моніторинг та самооцінювання якості освіти - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у ліцеї, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напружаму і причин відхилень від цілей.

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Універсальний дизайн у сфері освіти – дизайн предметів, навколишнього середовища, освітніх програм та послуг, що забезпечує їх максимальну придатність для використання всіма особами без необхідної адаптації чи спеціального дизайну

Розумне пристосування – це запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами.

Ресурсна кімната – спеціально облаштована кімната, що відповідає вимогам доступності та універсального дизайну, призначена для надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять); психологічного розвантаження, соціально-побутового орієнтування, формування навичок самообслуговування. *Академічна доброчесність* - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Портфоліо педпрацівника – це збірник матеріалів, які були створені і зібрані вчителем.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це технології, спрямовані на створення, розповсюдження та обробку інформаційних ресурсів.

Інформаційна система (ІС) - це комплекс технічних, програмних засобів та ресурсів, що включає обчислювальне і комунікаційне обладнання, програмне забезпечення та персонал, який забезпечує підтримку і управління динамічної інформаційної моделі системи освіти для задоволення інформаційних потреб в освітній, управлінській та фінансово-господарській діяльності ліцею.

Автоматизована бібліотечна інформаційна система (АБІС) — системи планування ресурсів ліцею для бібліотеки, які використовуються для відстеження бібліотечних фондів, від їх замовлення та придбання до видачі відвідувачам бібліотек.

Метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти є забезпечення вимог, що обумовлені законодавчими, іншими нормативно-правовими актами та стейкхолдерами щодо якості надання освітніх послуг шляхом створення системи моніторингу якості освітнього процесу.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Положення, зміни та доповнення до нього погоджуються рішенням педагогічної ради ліцею та затверджуються наказом директора.

Внутрішня система забезпечення якості освіти у ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей» включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників ліцею;
- створення у ліцеї інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Напрямки оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських рішень:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти в ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей Чернігівської області» базується на принципах:

- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідності СП(ПТ)О;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Стратегія та процедури забезпечення якості освіти передбачають здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- підвищення якості знань здобувачів освіти;
- посилення кадрового потенціалу ліцею та підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність ліцею;
- створення системи запобігання та виявлення академічної недобросовісності в діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти.

Основними напрямками політики із забезпечення якості освітньої діяльності в ліцеї є :

- якість освіти;
- рівень професійної компетентності педагогічних працівників і забезпечення їх вмотивованості до підвищення якості освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм, вдосконалення змісту, форм та методів освітньої діяльності та підвищення рівня об'єктивності оцінювання.

Механізм функціонування системи забезпечення якості освіти в ліцеї містить послідовну підготовку та практичну реалізацію наступних етапів управління:

- планування, аналіз сучасного стану освітньої діяльності та освітнього процесу; визначення сильних сторін і проблему розвитку;
- визначення пріоритетних цілей та розробка планів їх реалізації;
- контроль (розробка процедур вимірювання та зіставлення отриманих результатів зі стандартами);
- коригування (визначення та реалізація необхідних дій та заходів, націлених на стимулювання процесу досягнення максимальної відповідності стандартам).

Система контролю якості освітнього процесу в ліцеї складається з:

- самооцінки ефективності діяльності із забезпечення якості;
- контролю якості результатів навчання та об'єктивності оцінювання;
- контролю якості реалізації освітніх програм.

Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання, результати ДКА.
- відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації, ЗНО.
- якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ліцеї:

- оновлення методичної, матеріально-технічної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітніх програм, якістю знань, компетентій учасників освітнього процесу, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища ліцею;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників ліцею.

3.Освітнє середовище ліцею

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон «Про освіту» (ст. 53, 54, 55), Закон «Про загальну середню освіту» (ст. 7, 9, 10).

Основні складові освітнього середовища.

Безпечні та комфортні умови освітньої діяльності:

- стан будівлі, приміщень, подвір'я;
- допоміжні приміщення;
- норми наповнюваності груп;
- стан навчального обладнання та його відповідність освітній діяльності;
- дотримання вимог безпеки життєдіяльності;
- забезпечення умов для здорового харчування;
- безпечний Інтернет;
- медіаграмотність.

Освітнє середовище вільне від будь-яких форм насильства та дискримінації:

- психологічна та фізична безпека учасників освітнього процесу;
- адаптація учнів;
- протидія булінгу, дотримання правил поведінки;
- наскрізний соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу;

Інклюзивне, розвивальне та мотивуюче до навчання освітнє середовище:

- створення умов для учасників освітнього процесу з особливими потребами;
- постійний зв'язок з родинами здобувачів освіти;
- створення умов для саморозвитку учнів;
- мотивація учнів до оволодіння ключовими компетенціями;
- доступ учнів до різних джерел інформації, можливості здобувати освіту за різними формами, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії окремим здобувачам освіти.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- забезпечення комфортних і безпечних умов освітнього процесу;
- створення належних умов для харчування;
- формування у здобувачів освіти компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
 - впровадження демократичної культури, захист прав усіх учасників освітнього процесу і формування демократичних цінностей;
 - запобігання та протидія таким негативним явищам, як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
 - формування в учасників освітнього процесу навичок безпечної поведінки в Інтернеті;
- формування життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;

- формування у здобувачів освіти таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;
 - формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
 - профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
 - профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
 - формування творчого середовища, залучення учнів у позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою позитивної самореалізації, соціалізації;
- налагодження співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерств.

Складові антибулінгової політики у ліцеї:

- вивчення ситуації (аналіз звернень та чинників, анкетування, тренінги тощо);
- створення робочої групи;
- розроблення Плану заходів для запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля;
- ознайомлення усіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою та її складовою – Планом заходів із протидії булінгу (цькуванню);
- схвалення документу рішенням педагогічної ради, затвердження директором ліцею та оприлюднення.

Принципи побудови антибулінгової політики

Антибулінгова політика є частиною інших політик та спирається на положення таких документів закладу, як Статут, Правила поведінки тощо та відповідає чинному законодавству. Антибулінгова політика стосується кожного:

- будь-які прояви булінгу (цькування) є неприпустимими;
- кожен має почуватися захищеним;
- надання підтримки усім працівникам ліцею для створення ними позитивної атмосфери задля попередження булінгу (цькування);
- будь-які прояви булінгу розглядаються дуже уважно та серйозно;
- постійний моніторинг виконання та регулярний перегляд антибулінгової політики;
- успішність виконання антибулінгової програми.

Формування в закладі інклюзивного, розвивального та мотивуючого освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та

інтелектуального розвитку здобувачів освіти, їхніх особливих освітніх потреб (ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Особам з особливими освітніми потребами надаються права рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховують індивідуальні потреби таких осіб. Заклад забезпечує здобувачів освіти з особливими освітніми потребами інклюзивним освітнім середовищем:

- необхідними ресурсами освітнього процесу;
- умовами доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Право на доступну освіту зазначеної категорії здобувачів освіти може бути реалізоване шляхом упровадження індивідуального навчання на підставі відповідних рішень за бажанням батьків. Практичне впровадження інклюзивного середовища базується на принципах універсального дизайну та розумного пристосування. Універсальний дизайн передбачає планування навколишнього середовища так, щоб у ньому було якомога комфортніше усім здобувачам освіти, незалежно від їхнього віку та фізичних чи когнітивних можливостей, без необхідності використання допоміжних (адаптивних) засобів.

Принципи універсального дизайну ліцею:

1. Принцип рівності та доступності середовища для кожного: дизайн має бути призначений для використання особами з різними фізичними та когнітивними можливостям.
2. Гнучкість у використанні середовища: дизайн пристосовано до потреб і можливостей багатьох осіб. В організації освітнього процесу – це використання гнучких методів навчання, викладання, пристосування навчального матеріалу, програм до особливостей розвитку здобувачів освіти.
3. Простота та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти користувачів, мовного рівня та віку.
4. Сприйняття інформації, незважаючи на сенсорні можливості користувачів (використання світла, кольору, текстури).
5. Терпимість до помилок користувачів: дизайн зменшує можливі наслідки несподіваних і ненавмисних дій.
6. Не призводить до втоми: дизайн розраховано на незначні фізичні ресурси користувачів.
7. Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді, незважаючи на фізичні розміри, стан та мобільність користувача.

Форми розумного пристосування в організації освітнього середовища:

1. Внесення змін чи модифікацій до будівель як ззовні, так і всередині: встановлення пандусу, зміна розміру дверного проходу, перефарбування приміщення в контрастні кольори тощо.
2. Пристосування (модифікація) простору: доступність туалетних кімнат, достатній для пересування простір між меблями у кабінетах та між робочими місцями у виробничих майстернях, зонування приміщення.

3.Інформативність: позначки, написи на дверях, вказівники.

Підготовка освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами включає:

1.Облаштування освітнього середовища (доступність).
2.Забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та допоміжними засобами навчання відповідно до потреб здобувачів. Забезпечення освітнього процесу для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами включає:

- 1.Створення робочої групи з проблеми адаптації осіб з ООП в освітньому процесі.
- 2.Проведення консультацій з батьками з особливостей навчання і розвитку здобувача освіти.
- 3.Аналіз особливостей психофізичного розвитку здобувачів освіти з ООП, соціальних умов розвитку.
- 4.Виявлення разом з здобувачем освіти і практичним психологом труднощів і проблем, які вони відчують при сприйнятті навчального матеріалу.
5. Зосередження уваги на сильних сторонах учня під час проведення навчальних занять.
6. Підтримка позитивної мотивації навчання.

Освітні технології та методики у роботі з здобувачами освіти з особливими освітніми потребами:

- 1.Особистісно орієнтоване навчання.
- 2.Індивідуальна освітня траєкторія.
- 3.Формувальне оцінювання.
- 4.Кооперативне навчання.
- 5.SMART-технології.

Мотивуюче освітнє середовище передбачає:

- 1.Максимальне залучення учасників освітнього процесу до прийняття рішень щодо змін в організації освітнього середовища .
- 2.Дотримання балансу у «володінні» та «залученості» до формування освітнього середовища .
- 3.Забезпечення динамічності освітнього середовища.

Простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації. Освітня діяльність у ліцеї неможлива без створення інформаційного простору, використання інформаційних ресурсів та комунікацій між учасниками освітнього процесу. Під впливом процесів глобальної інформатизації змінюються мета і завдання освітнього закладу, вони стають більше особистісно-орієнтованими, спрямованими, у тому числі, на формування та розвиток здібностей здобувачів освіти і викладачів щодо опрацювання освітньої інформації. Бібліотека ліцею має трансформуватися на сучасний інформаційно-методичний центр, який поєднує в собі інформаційну, освітню, розвиваючу, культурну, виховну, дозвілєву функції. Завдання бібліотеки ліцею:

- 1.Формування в учасників освітнього процесу інформаційної компетентності.
- 2.Зберігання інформаційних ресурсів, створених у ліцеї.
- 3.Створення на сайті ліцею архіву відеоматеріалів про проведені заходи, урочисті зібрання, пам'ятні дати.
- 4.Для моніторингу та самооцінювання освітнього середовища ліцею використовується «Форма самооцінювання освітнього середовища ліцею» (Додаток 1).

4. Система оцінювання здобувачів освіти

Прозорість оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в ліцеї включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання.

Учні мають бути систематично поінформовані про розроблені викладачами та майстрами в/н критерії оцінювання. Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах:

- в усній формі перед кожним видом роботи;
- шляхом розміщення на інформаційному стенді у кабінетах і майстернях;
- через інтерактивну інтернет-платформу, - електронну пошту, - інші види комунікації.

З правилами і процедурами оцінювання батьків і учнів доцільно ознайомити на початку навчального року, оприлюднивши їх на сайті ліцею.

Вимоги та критерії оцінювання

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності:

- 1) спілкування державною мовою (уміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час; усвідомлення ролі ефективного спілкування);
- 2) спілкування іноземними мовами (уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди через слухання, говоріння, читання і письмо у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів);
- 3) математична компетентність (культура логічного і алгоритмічного мислення; уміння застосовувати математичні числові та геометричні методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності; здатність до розуміння і використання простих математичних моделей; уміння будувати такі моделі для вирішення проблем);
- 4) компетентності в природничих науках і технологіях (наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності, уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати);
- 5) інформаційно-цифрова компетентність (впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; інформаційна й медіа грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеки; розуміння етики роботи з інформацією

- (авторське право, інтелектуальна власність тощо);
- 6) уміння вчитися впродовж життя (здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя);
 - 7) соціальні та громадянські компетентності (ефективна та конструктивна участь у громадському житті, в сім'ї, на роботі; уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів; повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття);
 - 8) ініціативність та підприємливість (уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави; вміння раціонально поводити себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо);
 - 9) загальнокультурна грамотність (здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва; глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до різноманітності культурного вираження інших);
 - 10) екологічна грамотність і здорове життя (уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя).
 - 11) Інноваційність. Відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади

Викладачі та майстри в/н при плануванні уроку мають чітко усвідомити, на формування яких компетентностей здобувача освіти спрямовано висвітлення даної теми та обрання певних форм роботи на даному уроці.

За компетентнісного підходу оцінюється не обсяг засвоєних знань сам по собі, а те, як ці знання використовуються для вирішення прикладних завдань.

Для оцінювання навчальних досягнень учнів кожен педагогічний працівник повинен спиратися на критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджені Міністерством освіти і науки України:

- Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у системі професійної (професійно-технічної) освіти .
- Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року № 329.

- Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки № 1009 від 19.08.2016).

При виконанні обов'язкового виду роботи викладач і майстер в/н повинні мати розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми (обсяг годин на вивчення, кількість обов'язкових робіт), освітню програму за СП(ПТ)О, освітню програму закладу освіти, компетентнісний підхід до викладання предметів, виробничого навчання. Критерії оцінювання розроблені викладачем розглядаються на засіданні методичної комісії та затверджуються заступником директора НМР, критерії оцінювання розроблені майстром в/н розглядаються на засіданні методичної комісії та затверджуються заступником директора з НВР, повинні:

- 1) мати у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- 2) дозволяти гарантовано досягти і перевищити ці результати;
- 3) заохочувати здобувачів освіти апробувати різні моделі досягнення результату безризиком отримати за це негативну оцінку;
- 4) розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- 5) використовувати самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Основні підходи до формування критеріїв оцінювання:

- 1) оцінювати не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальний поступ кожного учня;
- 2) позитивно оцінювати досягнення здобувачів освіти, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль здобувачів освіти, в цьому є мотивуюча роль оцінювання;
- 3) оцінювати рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Формувальне оцінювання

Використання оцінювання у балах як мірила оцінювання має не завжди позитивний ефект для визначення навчальних досягнень здобувачів освіти: виставлення оцінок у межах групи відповідно до стандартного розподілу не залишає шансу для учнів, які потребують підтримки. Тому в освітньому процесі неможливо обійтись без формувального оцінювання. Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат.

У формувальному оцінюванні переважає оцінювання описове, яке спрямовується на індивідуальний прогрес здобувача освіти.

Особливості формувального оцінювання:

- націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- не передбачає порівняння навчальних досягнень різних учнів

- широко використовує описове оцінювання;
- застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
- забезпечує зворотний зв'язок – отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як викладач реалізував поставлені навчальні цілі;
- визначає вектор навчання: виконавши завдання, учні дізнаються про те, якого рівня вони наразі досягли і в якому напрямку їм потрібно рухатися далі.

Викладачі і майстер в/н з метою впровадження формувального оцінювання використовують такі передумови:

- ставить перед учнями виклики у вигляді пошуку причинно-наслідкових зв'язків, розгляду проблемних задач, реалізації проєктів;
- спонукає здобувачів освіти до самостійного мислення і конструювання відповіді;
- заохочує до обґрунтування думок і способу міркування;
- пропонує чіткі критерії оцінювання;
- формує в учнів розуміння, що будь-яке явище або процес потрібно розглядати всебічно;
- розвиває критичне мислення здобувачів освіти.

Характеристики відповіді учня:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

У процесі впровадження компетентнісного підходу оцінювання навчальних досягнень спрямовується на вирішення таких основних навчальних завдань:

- розв'язання проблем і прийняття рішень;
- розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
- оцінювання умінь, які визначають здатність працювати в команді;
- вміння слухати, розв'язувати конфлікти, вирішувати дискусійні питання і проблеми;
- вміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях.

Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень учнів: початкового, середнього, достатнього, високого.

Рівні навчальних досягнень визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний

матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики.

Водночас визначення високого рівня навчальних досягнень, зокрема оцінки 12 балів, передбачає знання та уміння в межах навчальної програми і не передбачає участі здобувачів освіти у олімпіадах, конкурсах фахової майстерності, творчих конкурсах тощо.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, модульне, семестрове, річне оцінювання, державна підсумкова атестація, державна кваліфікаційна атестація. Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є:

- встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми;
- встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем;
- закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є:

- індивідуальне, групове та фронтальне опитування;
- робота з діаграмами, графіками, схемами;
- виконання учнями різних видів письмових робіт;
- взаємоконтроль учнів у парах і групах;
- самоконтроль тощо.

В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача і майстра в/н на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт тощо) та навчальної активності учнів. Оцінка за навчальний модуль з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки виставляється на підставі результатів тематичних оцінок.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на коригування семестрової оцінки.

Самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти

Використання формульовального оцінювання передбачає застосування прийому самооцінювання або взаємооцінювання. Ці прийоми сприяють підвищенню ефективності формульовального оцінювання, адже коли учні володіють навичками самооцінювання і взаємооцінювання, то питання надійності і неупередженості оцінювання не виникають. Сутність самооцінювання і взаємооцінювання полягає в наступному: здобувачі освіти можуть оцінити себе тільки тоді, коли у них є цілі, яких вони повинні досягти в процесі навчання, і зрозумілі критерії оцінювання.

Процедури самооцінювання / взаємооцінювання включають в себе:

- розроблення вчителем чітких критеріїв оцінювання;
- створення необхідного психологічного настрою учнів на аналіз власних результатів або отримання коментарів від свого однокласника;
- забезпечення умов, коли критерії оцінювання учням відомі, і вони самостійно зіставляють з ними свої результати, роблячи при цьому відповідні висновки про ефективність роботи;
- складання учнями власної програми діяльності на наступний етап навчання з урахуванням отриманих результатів.

Викладачу і майстру в/н для розвитку навичок самооцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти необхідно:

- регулярно нагадувати учням про цілі і критерії оцінювання;
- планувати при проведенні навчальних занять час для

самооцінювання/взаємооцінювання;

- оприлюднювати мету навчального заняття, критерії оцінювання навчальних досягнень;
- пам'ятати, що самооцінювання – один з видів оціночної діяльності, пов'язаний не з виставленням собі оцінок, а з процедурою оцінювання, воно найменше пов'язане з балами.

Аналіз (моніторинг) результатів навчання

Основним індикатором вимірювання результатів освітньої діяльності учнів є їхні навчальні досягнення. Для оцінки результатів освітньої діяльності учнів є впровадження моніторингу навченості учнів.

Основні завданнями моніторингу навчальних досягнень учнів:

- вивчення якості освітнього процесу;
- корекція освітньої діяльності педагогів, методичних підходів у викладацькій діяльності;
- удосконалення оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів, виробничого навчання;
- простеження компетентнісного підходу у системі оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- визначення необхідності індивідуальної освітньої траєкторії для окремих учнів.

Способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів:

- порівняльний аналіз між результатами ДПА, ДКА з підсумковим оцінюванням – є одним із чинників визначення надійності системи оцінювання навчальних досягнень учнів;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів і виробничого навчання – дає можливість коригування оцінювання навчальних досягнень учнів.

Результати моніторингу розглядаються на засіданнях педагогічної ради, на засіданнях методичних комісій. Результати моніторингу використовуються під час самооцінювання освітньої діяльності ліцею, при складанні річного плану роботи, у процесі розроблення стратегії розвитку ліцею, у процесі роботи над науково-методичною проблемою, для визначення напрямів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, для визначення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. Для моніторингу системи оцінювання здобувачів освіти використовується «Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти» (Додаток 2).

5. Система педагогічної діяльності

Внутрішня система забезпечення якості освіти передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Вимоги до педагогічних працівників ліцею встановлюються у відповідності до розділу VI Закону України «Про повну загальну освіту» та Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту».

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Відповідність фаховості педпрацівника визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації, стажування.

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в проєктній діяльності;
- участь у дослідно-експериментальній роботі;
- результати освітньої діяльності;
- участь у короткострокових формах підвищення кваліфікації: тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;
- публікації в педагогічних періодичних виданнях та на освітянських сайтах;
- участь у експертній роботі;

Планування педагогічними працівниками своєї діяльності.

Робочі навчальні програми і поурочно-тематичні плани є основним робочим документом, який визначає педагогічну діяльність викладача і майстра в/н та допомагає досягти очікуваних результатів навчання.

Розроблюючи робочі навчальні програми і поурочно-тематичні плани, потрібно враховувати:

- Державні стандарти загальної середньої освіти;
- Стандарти П(ПТ)О;
- освітні програми за професіями;
- освітню програму закладу;
- робочі навчальні плани.

Робоча навчальна програма повинна бути синхронізована з освітньою програмою. Обсяг запланованих годин за планом не повинен перевищувати або бути меншим за обсяг годин навчального плану, освітньої програми ліцею. Поурочно-тематичний план – це результат творчої роботи педагога, його бачення способів і напрямів отримання очікуваних результатів навчання. Викладач і майстер в/н сам визначає необхідний обсяг годин на вивчення теми, модуля може змінювати послідовність їх вивчення, визначати обов'язкові види робіт. Форма ведення поурочно-тематичного плану є довільною. У першу чергу, план має бути зручним для використання самим педпрацівником. Поурочно - тематичний план, крім тем уроків, модулів та кількості годин, може містити опис наскрізних змістових ліній, визначення ключових компетентностей, які розвиваються на даному занятті, інші компоненти на розсуд педпрацівника.

У процесі вивчення роботи педагога щодо ведення поурочно- тематичних планів треба звернути увагу на наступне:

- відповідність плану С П(ПТ)О, Державному стандарту загальної середньої освіти;
- відповідність очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності учнів згідно навчальних програм з предметів;
- відповідність структури і обсягу освітнім програмам з професій, освітній програмі ліцею, робочому навчальному плану;
- забезпечення компетентнісного підходу у викладанні.

Поурочно-тематичні плани розглядаються і погоджуються на засіданнях методичних комісій ліцею та затверджуються заступником директора з навчально-методичної роботи, з виробничого навчання затверджуються заступником директора з навчально-виробничої роботи.

Використання освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

Процес навчання не може спиратись лише на передачу знань і навичок від педагога до учня. Викладачі і майстри в/н мають формувати в учнів уміння робити висновки, самостійно ухвалювати рішення, критично мислити.

Щоб досягти цієї мети, необхідно формувати ключові компетентності, простежувати у викладанні предметів, в/н наскрізні змістові лінії.

В організації цієї роботи можна виділити такі етапи:

- обговорення на засіданнях педагогічної ради проблем впровадження компетентнісного підходу;
- планування роботи педпрацівника. У поурочно-тематичних планах, навчальних програмах педпрацівників мають бути передбачені види роботи, спрямовані на оволодіння учнями ключовими компетентностями;
- вивчення роботи педпрацівника шляхом спостереження за проведеними навчальними заняттями та виконання аналізу результатів контрольних зрізів.

Форми і методи роботи педагога мають бути спрямовані на розвиток творчої, пошукової та аналітичної діяльності учнів. У процесі вивчення педагогічної діяльності викладача чи майстра в/н потрібно враховувати доречність та ефективність використання певних форм роботи для оволодіння учнями ключовими компетентностями. Результати спостереження за відвіданими навчальними заняттями та проведеними контрольними зрізами для підвищення якості освітньої діяльності у ліцеї можна використати наступним чином:

1. Підготувати аналітичний висновок, у якому виокремити позитивні моменти роботи педагогів та проблеми, які виникають у процесі застосування компетентнісного підходу до навчання;
2. Організувати в закладі освіти майстер-класи, які успішно впроваджують компетентнісний підхід у процесі викладання;
3. Розробки навчальних занять можна оприлюднити на сайті ліцею або інших відкритих ресурсах для обміну педагогічним досвідом.

Формування і реалізація індивідуальних освітніх траєкторії для здобувачів освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія може розроблятися для учнів, які:

- потребують індивідуальної форми навчання;
- перебувають на дистанційній формі навчання;
- перебували на довготривалому лікуванні;
- потребують відповідного періоду адаптації;
- прибули з інших закладів освіти;
- мають особливі освітні потреби.

Форми індивідуальної освітньої траєкторії:

- організація індивідуальної форми навчання;
- організація дистанційної форми навчання тощо.

Основні складові змісту індивідуальної освітньої траєкторії:

- індивідуальний підхід до вивчення навчальних дисциплін;
- вибір оптимальної форми та темпу навчання;
- використання способів навчання, які відповідають індивідуальним особливостям учня;
- здійснення учнем самооцінки власної діяльності.

Усі ці ознаки змістової частини індивідуальної освітньої траєкторії неможливі без спільної роботи педпрацівника і учня. Викладач і майстер в/н в умовах реалізації індивідуальної освітньої траєкторії має стати для учня т'ютором, консультантом, координатором. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії потребує залучення психолога та комунікації з батьками.

Одним із шляхів забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії є використання технології змішаного навчання (поєднання дистанційної і класно-урочної форм організації освітнього процесу).

Для цього ліцей має здійснити такі організаційні заходи:

- використання діючої інтернет-платформи, де розміщуються освітні ресурси

та здійснюється комунікація;

- розроблення та розміщення педпрацівниками електронних освітніх ресурсів;
- розроблення індивідуальних завдань для виконання.

Створення та використання освітніх ресурсів.

Основні види освітніх ресурсів, які можуть створюватись педагогічними працівниками:

- розробки, плани-конспекти, сценарії проведення навчальних занять;
- додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків;
- тестові перевіірочні контрольні роботи та моніторинги;
- практичні і проектні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять та вдома;
- завдання для самостійного опрацювання учнями;
- навчальні програми;
- поурочно-тематичні плани;
- електронні освітні ресурси для дистанційного навчання;
- інші інформаційні ресурси.

Освітнє портфоліо.

Портфоліо педпрацівника – це збірник матеріалів, які були створені і зібрані викладачем або майстром в/н. Це інструмент, який показує компетентність педагога в певній сфері. Педагогічні працівники створюють освітні ресурси, які використовують у своїй роботі, поступово формуючи власне освітнє портфоліо. Створені освітні ресурси педпрацівник може використати для обміну педагогічним досвідом в межах ліцею (семінари, майстер-класи, засідання методичних об'єднань), на рівні області (конкурси, секції), всієї країни. Оприлюднюватись освітні ресурси можуть на сайті ліцею, сайті НМЦ ПТО у Чернігівській області, освітніх сайтах, у фахових виданнях, матеріалах конференцій, збірниках наукових праць тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів.

Оцінювання педагогічних працівників за цим критерієм може відбуватись шляхом вивчення створених освітніх ресурсів. Ця інформація може використовуватись при атестації викладача чи майстра в/н, визначенні заходів морального та матеріального заохочення.

У портфоліо можна включити:

- коротку біографію;
- вибрані навчальні заняття;
- розроблені освітні ресурси в тому числі цифрові;
- кращі учнівські роботи;
- сертифікати та свідоцтва пройдених тренінгів та різних навчань;
- результати тестування;
- освітні проекти, дослідницько-експериментальну роботу.

Формування суспільних цінностей у здобувачів освіти.

Виховний процес не буде ефективним, якщо він не поєднується з навчальною діяльністю та не вплетений органічно в освітній процес.

Виховання, яке обмежується лише бесідами на морально-етичні теми в післяурочний час, ніколи не стане дієвим та ефективним. Якісний виховний процес має ґрунтуватись насамперед на особистому прикладі педагога та використанні виховної складової змісту навчальних предметів і виробничого навчання. Ефективність виховного процесу неможлива без атмосфери довіри, доброзичливості, взаємної підтримки. Основну інформацію про рівень виховного процесу і його наскрізності ми можемо отримати шляхом спостереження за навчальними заняттями. Процес виховання може простежуватись як у самому процесі викладання, так і у змісті предмету або виробничого навчання.

Основні аспекти виховання, які можна забезпечити під час проведення навчальних занять:

- повага гідності, прав і свобод людини;
- повага до культурної багатоманітності;
- визнання цінності демократії, справедливості, рівності та верховенства права;
- розвиток громадянської свідомості та відповідальності;
- розвиток навичок критичного мислення;
- розвиток навичок співпраці та командної роботи;
- формування здорового і екологічного способу життя;
- статеve виховання та виховання гендерної рівності.

Важливим доповненням виховної роботи є тематичні позаурочні заходи, які готуються спільно з учнями.

Використання ІКТ в освітньому процесі.

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання та інші.

Використання ІКТ педагогічними працівниками в освітньому процесі дає змогу реалізувати ряд важливих завдань:

- створення електронних освітніх ресурсів;
- інтенсифікація роботи з документами;
- комунікація з учнями та батьками;
- створення наочності, дидактичних матеріалів в електронному вигляді;
- використання нових освітніх технологій (дистанційного, змішаного навчання, веб-квестів тощо);
- створення електронних каталогів і баз даних;
- використання хмарних сховищ документів;
- використання електронних підручників в освітньому процесі;
- підвищення професійного рівня педагога, обмін досвідом;

- отримання актуальної освітньої інформації.

Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють використовувати нові освітні технології, зокрема, змішане навчання, вебінари, веб-квести та інші.

Передумови ефективного використання ІКТ педагогічними працівниками:

- необхідна матеріальна база: наявність комп'ютерів та іншого технічного обладнання, програм, доступу до мережі Інтернет;
- формування інформаційної культури та медійної грамотності вчителя, розвиток умінь знаходити необхідну інформацію;
- розвиток комп'ютерної грамотності педагогічних працівників, навички впевненого користувача у використанні комп'ютерних технологій, офісних програм;
- знання методик ефективного застосування комп'ютерних програм;
- наявність відповідного програмного забезпечення, що відповідає б навчальним програмам з цих дисциплін.

Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів може бути забезпечений через такі форми науково-методичної роботи:

- семінари з питань впровадження ІКТ в освітньому процесі;
- індивідуальні консультації;
- майстер-класи педагогів, компетентних у впровадженні ІКТ в освітній процес;
- дистанційне навчання педагогічних працівників, онлайн-курси;
- самоосвітня діяльність педагогічних працівників;
- проведення практичних занять у рамках роботи творчих груп з впровадження ІКТ;
- дослідно-експериментальна робота з проблем впровадження ІКТ в освітній процес.

Вивчення й оцінювання використання ІКТ може здійснюватись через спостереження за проведенням навчальних занять, за кількістю створених електронних ресурсів. Рівень оволодіння педагогами ІКТ може враховуватись у процесі атестації, можливостей матеріального та морального заохочення.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогічних працівників ліцею шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 51 Закону України “Про повну загальну освіту”, Положення про підвищення кваліфікації педагогічних працівників та інших нормативно-правових актів.

Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років, яка оплачується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути

спрямовані на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада, приймає рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація, яка проводиться відповідно до ст.48, ст.49 Закону України «Про повну загальну освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року та інших нормативно-правових актів.

Атестація педагогічних працівників

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється кваліфікаційна категорія, педагогічне звання.

Педагогіка партнерства

Найважливішим напрямом, який забезпечує педагогіку партнерства у ліцеї, є особистісно орієнтована технологія навчання. Особистісно орієнтоване навчання спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися.

Особистісно орієнтований підхід неможливий без постійної взаємодії, діалогу, неупередженого ставлення до учнів.

Методологічні завдання для забезпечення особистісно орієнтованого підходу в освітньому процесі:

- забезпечити можливість учню вільно висловлювати свою думку;
- розвивати в учнів уміння аргументовано конструювати свою відповідь;
- забезпечити партнерські стосунки між викладачем, майстром в/н і учнем.

Співпраця з батьками з питань організації освітнього процесу.

Педагогічні працівники мають у повному обсязі інформувати батьків про важливі аспекти освітнього процесу у ліцеї через доступні канали комунікації. Важливою для батьків є інформація про критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Дбаючи про ефективну взаємодію з батьками, педагогічний працівник повинен враховувати важливість таких чинників:

1. Доброзичливе ставлення до учнів. Психологічний контакт з батьками легше налагодити, якщо викладач чи майстер в/н виявляє розуміння, бачить позитивні риси.
2. Запрошення батьків до співпраці. Доброзичливість, відкритість у спілкуванні з батьками – перший крок до співпраці з ними. З такою ініціативою має виступити педпрацівник, оскільки до цього його зобов'язує професійний обов'язок.
3. Визнання батьків партнерами у співпраці. Педпрацівник повинен завжди наголошувати на важливій ролі батьків у вихованні та розвитку учнів.

4. Пошук нових форм співпраці. Особливо корисний обмін думками з батьками щодо налагодження взаєморозуміння з учнями.

Комунікація з батьками може відбуватись у різних формах. Це насамперед індивідуальні зустрічі, бесіди. Важливою є онлайнова комунікація за допомогою соціальних мереж або інтерактивної інтернет- платформи.

Педагогічне наставництво, взаємонавчання та співпраця.

Взаємне збагачення педагогічними здобутками, спільний пошук оптимальних методів і форм викладання призводить до професійного зростання та вдосконалення системи освітньої діяльності.

Форми командної роботи педагогічних працівників що можуть удосконалити якість освітньої діяльності у ліцеї:

- спільне планування роботи;
- робота над розв'язанням відповідної науково-методичної проблеми;
- спільна реалізація освітніх проєктів;
- взаємовідвідування навчальних занять;
- дослідно-експериментальна робота;
- інститут наставництва;
- інтеграція змісту навчальних предметів;
- поширення педагогічного досвіду.

Важливим є інститут наставництва у ліцеї. Наставництво обов'язково передбачає опіку більш досвідчених працівників над молодими. Наставником для інших працівників може бути педагогічний працівник, який є більш обізнаним і компетентним у відповідній сфері педагогічної роботи. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності мають дотримуватись академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність, яке є окремим документом у ліцеї.

Моніторинг та самооцінювання педагогічної діяльності педпрацівника. Для моніторингу роботи викладача і майстра виробничого використовується «Форма спостереження за навчальним заняттям» (Додаток 3), «Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності» (Додаток 4) та критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника.

6. Система управлінської діяльності

Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників ліцею. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників ліцею визначаються на основі положень наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти». Управління процесом забезпечення якості освіти регламентується внутрішніми нормативно-правовими документами (статут, положення, рішення, накази тощо), що визначають зміст внутрішньої системи забезпечення якості освіти та механізми її забезпечення.

Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності ліцею, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань. Для досягнення високої якості освітньої діяльності у закладі розробляється та оприлюднюється стратегія розвитку, яка визначає напрямки ефективних змін та підвищення якості освітньої системи на певний період.

Спрямування управлінських рішень керівництва на досягнення стратегічних та поточних цілей ліцею. З цією метою ліцей розробляє та виконує узгоджені між собою плани різного терміну реалізації та спрямування (річний та тижневий). До розроблення річного плану роботи долучаються представники від педагогічного колективу, учнівства та батьків. Аналіз планів відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Результатом аналізу такого планування стають відповідні управлінські рішення. Заходи із підвищення якості освітньої діяльності. Такі заходи здійснюються на підставі даних про поточний стан та динаміки результатів освітньої діяльності. Для цього здійснюється моніторинг певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг проводиться шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.

Здійснення у ліцеї самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти. Результат самооцінювання відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на сайті ліцею.

Керівництво ліцею планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання.

Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм. Досягнення мети діяльності ліцею можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу, комфортних умов для здобувачів освіти. У ліцеї працюють над створенням психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників та взаємну довіру.

Учасники освітнього процесу можуть впливати на прийняття управлінських рішень через участь у педагогічних радах, обговоренні, внесенні пропозицій і т.д.

Керівництво ліцею здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності в умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою через оприлюднення інформації на сайті ліцею. Співкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій.

У ліцеї розроблено та оприлюднено Положення про академічну доброчесність, з учасниками освітнього процесу проводиться робота щодо дотримання його вимог. Ключовим чинником формування відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності.

Комплектація ліцею кваліфікованими педагогічними працівниками та іншими працівниками є одним з найважливіших завдань керівництва для забезпечення якісної освітньої діяльності та високої якості освіти. Директор ліцею формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми. Керівництво ліцею за допомогою системи матеріального та морального заохочення мотивує педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності. У ліцеї створюються умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників та підтримки власної професійної траєкторії. Керівництво заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конкурсах, конференціях, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, публікацію матеріалів за темами професійної діяльності. Важливим чинником є також професійне самовдосконалення адміністрації ліцею, що безпосередньо впливає на якість роботи закладу.

Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодія закладу освіти з місцевою громадою. Головний принцип освітнього процесу – людиноцентризм – реалізується через виконання освітньої програми ліцею, яка розробляється відповідно до стандартів П(ПТ)О, державних стандартів загальної середньої, має враховувати потреби та інтереси учнів, спроможності закладу. Документи, які реалізують принцип людиноцентризму:

- Статут ліцею містить опис основних принципів освітнього процесу, визначає ключові права та обов'язки всіх його учасників;
- Освітня програма дозволяє реалізувати право на освіту через практичну діяльність всіх учасників освітнього процесу саме у процесі навчання. Ця програма розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, враховує потреби та інтереси учнів, спроможність закладу освіти;
- Правила поведінки визначають, як саме мають реалізовуватися стосунки

між учасниками освітнього процесу, щоб освітнє середовище було вільним від будь-якого насильства та формувало атмосферу конструктивного спілкування та співпраці;

- Правила внутрішнього розпорядку визначають оптимальні умови для комунікації учасників освітнього процесу та їхні права і обов'язки.

Використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу, форм та методів роботи під час проведення навчальних занять забезпечує оволодіння учнями ключових компетентностей. У ліцеї створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.

Режим роботи ліцею та розклад занять враховують вікові особливості здобувачів освіти, відповідають їхнім індивідуальним можливостям та інтересам, сприяють формуванню індивідуальних освітніх траєкторій та забезпечують можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

Процедури комплектації груп, зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти мають здійснюватися відповідно до встановленого порядку. Ліцей оприлюднює інформацію про проектну потужність закладу, територію обслуговування, правила прийому.

У ліцею вживаються заходи щодо забезпечення належного стану приміщень і обладнання, вивчаються потреби учнів та педагогічних працівників, готуються і доводяться до відома засновника запити для задоволення потреб закладу.

Керівництво ліцею сприяє виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади. Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі.

Адміністрація ліцею сприяє реалізації інноваційної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації здобувачів освіти.

Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності. У ліцеї розроблено Положення про академічну доброчесність. ДНЗ «Ніжнський професійний аграрний ліцей» впроваджує політику академічної доброчесності. Адміністрація закладу контролює дотримання норм академічної доброчесності та сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції. Для моніторингу та самооцінювання управлінської діяльності ліцею використовується «Форма самооцінювання системи управлінської діяльності ліцею» (Додаток 5).

7.Моніторинг та самооцінювання

Основними засобами вивчення якості освіти у ДНЗ «Ніжинський професійний аграрний ліцей» є моніторинг та самооцінювання, система інструментарію яких здатна оцінити ефективність освітнього процесу та передбачити подальші кроки до її підвищення. Моніторинг освітньої діяльності – це система збирання, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему або окремі її компоненти, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта і дає прогноз її розвитку. Призначення моніторингу та самооцінювання у забезпеченні всіх учасників освітнього процесу зворотнім зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньої програми з метою підвищення якості її результатів.

Мета моніторингу та самооцінювання:

- вивчення рівня ефективності роботи ліцею, результатів організації освітньої та науково-методичної роботи, а також раціональності педагогічних засобів та технологій;
- активізація діяльності педагогічного колективу в напрямів вивчення і впровадження інноваційних технологій;
- забезпечення ефективного, об'єктивного інформаційного відображення стану якості системи освіти,
- відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.

Завдання моніторингу та самооцінювання :

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у ліцеї;
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу;
- аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педпрацівників;
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу у ліцеї.

Моніторинг та самооцінювання у ліцеї здійснюють:

- директор та його заступники;
- методисти, психолог ліцею;
- робочі групи педагогічних працівників;
- класні керівники груп;
- НМЦ ПТО у Чернігівській області;
- органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
- державна служба якості освіти;
- органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;

Методи моніторингу та самооцінювання:

- вивчення документації;
- опитування, анкетування;

- спостереження;
- самооцінювання власної діяльності педагогічними працівниками, здобувачами освіти, адміністрацією.

Критерії моніторингу та самооцінювання:

- об'єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу(валідність);
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
- людиноцентризм.

Напрямки моніторингу та самооцінювання:

- дотримання законодавства;
- ресурсне забезпечення;
- рівень навчальних досягнень здобувачів освіти;
- професіоналізм педагогічних працівників;
- організація управлінської діяльності;
- забезпечення доступності освіти;
- виховний процес.

Етапи проведення моніторингу та само оцінювання:

- підготовчий – визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- практичний (збір інформації) – аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- аналітичний – систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

Моніторинг та само оцінювання здійснюється щорічно, за одним із напрямом, які визначені у документі про внутрішню систему забезпечення якості.

Очікувані результати моніторингу та самооцінювання:

- отримання результатів стану освітнього процесу у ліцеї;
- покращення функцій управління освітнім процесом.

Звітність про результати внутрішнього моніторингу та періодичність його проведення:

- інформація про кадрове забезпечення (вересень);
- інформація про контингент учнів (вересень);
- інформація про матеріально-технічну базу закладу освіти(вересень);
- інформація про результати моніторингу професійної компетентності підпрацівників (упродовж року);
- інформація про динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі діагностичного, семестрового, річного заміру знань з предметів і виробничого навчання (вересень, грудень, червень);
- інформація про результати ДПА і ДКА (згідно графіка навчального процесу);

- інформація про результати моніторингу стану викладання предметів і виробничого навчання (відповідно до плану);
- інформація про результати участі учнів у конкурсах фахової майстерності, виховних заходах, олімпіадах, турнірах, конкурсах (упродовж року);
- інформація про результати участі учнів у ЗНО (травень-червень);

Підсумки моніторингу та самооцінювання:

- підсумки моніторингу підводяться за результатами навчального року
- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи на наступний рік;
- отримані результати вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності розглядаються на засіданнях методичних комісій, засіданнях педагогічної ради;
- за результатами моніторингу та самооцінювання готуються висновки, які є складовою щорічного звіту про діяльність ліцею;
- щорічний звіт оприлюднюється на сайті ліцею.

Показники опису та інструментів моніторингу та самооцінювання якості освіти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;
- контингент учнів;
- психолого-соціологічний моніторинг;
- результати навчання учнів;
- педагогічна діяльність;
- управління ліцеєм;
- освітнє середовище;
- медичний моніторинг;
- моніторинг виховного процесу;
- моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- формування іміджу ліцею.

Порядок проведення моніторингу та самооцінювання:

- організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на директора ліцею;
- робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється адміністрацією закладу, методистами педагогічними працівниками в складі робочих груп, психологом, а також передбачає залучення представників учнівського самоврядування, батьків;
- загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію ліцею;
- уповноважені особи, що проводить дослідження, мають можливість обрати один із запропонованих видів моніторингу, здійснюють упорядкування

інформації про стан і динаміку якості освітнього

- процесу, координують та узгоджують свою діяльність з адміністрацією ліцею;
- уповноважені особи несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу;
- моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позанавчальний час.

Відповідальність щодо здійснення внутрішнього моніторингу та самооцінювання:

- відповідальність за організацію та проведення моніторингового дослідження покладається на директора та адміністрацію ліцею;
- контроль та періодичність проведення моніторингу здійснює адміністрація;
- особи, які організовують та здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних, достовірність і об'єктивність наданої інформації;
- моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації;
- зберігання та оперативне використання інформації здійснюється як в електронному, так і в паперовому варіанті.

Додаток 1 Форма самооцінювання освітнього середовища ліцею

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
I. Забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці			
1. Територія та приміщення чисті і охайні.			
2. Щоденно здійснюється огляд території.			
3. Територія ліцею недоступна для несанкціонованого заїзду транспорту та доступу сторонніх осіб..			
4. У приміщення закладу допускаються виключно учасники освітнього процесу			
5. Кількість учнів ліцею не перевищує його проєктну потужність.			
6. Облаштовано спортивні майданчики, що відповідає віковим особливостям учнів та запитам здобувачів освіти особливими освітніми потребами.			
7. У приміщеннях ліцею повітряно-тепловий режим та освітлення відповідає санітарним нормам.			
8. Приміщення прибрані.			
9. Облаштовані туалети утримуються в належному стані.			
10. У закладі дотримано питний режим.			
11. Приміщення ліцею використовуються раціонально, комплектування груп відбувається з урахуванням чисельності здобувачів освіти, їх особливих освітніх потреб, площі навчальних приміщень, майстерень, лабораторій			
12. У закладі є персональні робочі місця для педагогічних працівників, облаштовані місця відпочинку для учасників освітнього процесу.			
13. Ліцей забезпечений навчальними кабінетами, майстернями і приміщеннями, необхідними для реалізації освітньої програми та забезпечення освітнього процесу			
14. Навчальні кабінети обладнані засобами навчання відповідно до вимог законодавства та освітньої програми.			

15. Інструктажі і навчання проводяться з здобувачами освіти.			
16. Учасники освітнього процесу дотримуються вимог щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій.			

17. Інструктажі і навчання проводяться з педагогічними працівниками.			
18. Педагогічні працівники та керівництво вживають відповідних заходів у разі нещасного випадку			
19. Організація харчування у ліцеї сприяє формуванню культури здорового харчування в здобувачів освіти.			
20. Учасники освітнього процесу задоволені умовами харчування.			
21. Комп'ютери закладу освіти облаштовані технічними засобами та інструментами контролю за безпечним користуванням мережею Інтернет.			
22. Здобувачі освіти та батьки поінформовані закладом освіти щодо безпечного використання мережі Інтернет.			
23. У закладі освіти налагоджена система роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу			

II. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації

1. У закладі освіти розроблений План заходів із запобігання та системній протидії булінгу.			
2. Заходи запобігання булінгу проводяться регулярно відповідно до плану роботи.			
3. Здобувачі освіти та педагогічні працівники вважають освітнє середовище безпечним і психологічно комфортним.			
4. Керівництво та педагогічні працівники ліцею проходять навчання (у тому числі дистанційно), співпрацюють з компетентними фахівцями, ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому.			
5. Заклад співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями, регулярно залучаючи їх до роботи з питань запобігання та протидії булінгу.			
6. У ліцеї оприлюднено правила поведінки, адаптовані для сприйняття учасниками освітнього процесу, що засновані на правах людини й спрямовані на формування позитивної мотивації в поведінці учасників освітнього процесу. Учасники освітнього процесу ознайомлені з ними та дотримуються їх.			

7. У ліцеї здійснюється постійний аналіз причин відсутності здобувачів освіти, на основі результатів аналізу приймаються відповідні рішення, які є результативними.			
8. Заклад реагує на звернення про випадки булінгу, приймаються відповідні рішення, простежується результат виконання цих рішень, здійснюється аналіз звернень та ефективності прийнятих рішень.			
9. Психолог ліцею освіти здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству.			
10. Здобувачі освіти, яким необхідна психолого-соціальна підтримка, отримують її.			
11. Заклад повідомляє органи та служби у справах дітей, правоохоронні органи про факти булінгу та іншого насильства			
III. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору			
1. У ліцеї забезпечено архітектурну доступність для осіб з особливими освітніми потребами (забезпечено доступ до території, споруди).			
2. Приміщення і територія адаптовані до використання всіма учасниками освітнього процесу, зокрема: туалетні кімнати, навчальні приміщення, їдальня, маршові сходи (наявність мобільних підйомників), коридори.			
3. У ліцеї наявні та використовуються дидактичні засоби відповідно до освітніх потреб здобувачів освіти.			
4. Заклад забезпечений необхідними фахівцями та/або залучає необхідних фахівців для реалізації інклюзивного навчання.			
5. У ліцеї забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу на основі єдності, співпраці педагогічного колективу з сім'єю, фахівцями ІРЦ, іншими фахівцями.			
6. Педагогічні працівники застосовують специфічні форми й методи роботи під час роботи з учнями з особливими освітніми потребами.			
7. У ліцеї налагоджено співпрацю педагогічних працівників щодо навчання учнів з особливими освітніми потребами.			

8. У ліцеї формуються наскрізні навички здорового способу життя та екологічно доцільної поведінки у здобувачів освіти в освітньому процесі, у тому числі через освітні проекти.			
9. Простір закладу, обладнання, засоби навчання сприяють формуванню ключових компетентностей та наскрізних умінь здобувачів освіти.			
10. У ліцеї створена бібліотека, яка використовується для індивідуальної, групової, проектної та іншої роботи в рамках освітнього процесу, різних форм комунікації учасників освітнього процесу			
11. У ліцеї ресурси бібліотеки центру використовуються для формування в учнів інформаційно-комунікативної компетентності через проведення консультацій, навчальних занять, позаурочних заходів			
12. У ліцеї наявні засоби та обладнання для розвитку STEAM-освіти			
13. У закладі провадиться діяльність спрямована на реалізацію STEAM-освіти під час уроків та в позаурочний час			

Додаток 2 Форма самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
I. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень			
1. У ліцеї оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень у різних формах.			
2. Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання їхніх навчальних досягнень із сайту закладу, за допомогою усної інформації від педагогічних працівників, інформаційних стендів у навчальних кабінетах, майстернях, лабораторіях та інших приміщеннях закладу.			
3. Педагогічні працівники ліцею застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію компетентнісного підходу.			
4. Здобувачі освіти вважають, що оцінювання результатів їхнього навчання у ліцеї є справедливим і об'єктивним.			
II. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти			
1. У закладі освіти систематично проводяться моніторинги результатів навчання здобувачів освіти з усіх предметів (курсів) інваріантної частини.			
2. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, приймаються рішення щодо їх коригування, помітний позитивний результат цих рішень.			
3. Переважна більшість педагогічних працівників використовують у своїй роботі формувальне оцінювання			
III. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання			
1. Здобувачі освіти отримують необхідну допомогу в навчальній діяльності в різних формах (консультації, індивідуальні завдання, допомога в підготовці до участі в олімпіадах, конкурсах тощо).			

2. Переважна більшість здобувачів освіти відповідально ставиться до процесу навчання.			
3. Переважна більшість викладачів і майстрів в/н використовують самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти.			

Додаток 3 Форма спостереження за навчальним заняттям

ПІБ педагогічного працівника _____

Предмет, В/н _____ Група _____

Тема _____

Дата _____

I. Розвиток і формування ключових компетентностей:

№ з/п	Ключова компетентність	Так	Частково	Ні
1.	Спілкування державною мовою			
2.	Спілкування іноземними мовами			
3.	Математична грамотність			
4.	Компетентності у галузі природничих наук			
5.	Екологічна компетентність			
6.	Інформаційно-комунікаційна компетентність			
7.	Навчання впродовж життя			
8.	Громадянська компетентність			
9.	Культурна компетентність			
10.	Ініціативність і підприємливість			
11.	Інноваційність			

II. Робота учнів під час проведення навчального заняття

№ з/п	Діяльність учнів	Так	Частково	Ні
1.	Всі учні працювали під час проведенням навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою			
2.	Більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття			
3.	Переважає кількість учнів була пасивна під час проведення навчального заняття			
4.	Усі учні були пасивні під час проведення навчального заняття, не залучались до роботи			

III. Оцінювання діяльності учнів під час проведення навчального заняття

№ з/п	Діяльність вчителя	Так	Частково	Ні
1.	Оцінює навчальні досягнення учнів, спираючись на розроблені критерії			
2.	Оприлюднює критерії оцінювання навчальних досягнень учнів			
3.	Надає учням час на обдумування відповіді			
4.	Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями			
5.	Забезпечує зворотній зв'язок щодо якості виконання /виконаного завдання			
6.	Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня			
7.	Використовує методики самооцінювання взаємооцінювання учнів			
8.	Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися			
9.	Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання			41

IV. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

№ з/п	Діяльність викладача, майстра	Так	Частково	Ні
1.	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону			
2.	Реалізує наскрізні змістові лінії			
3.	Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність			
4.	Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність			
5.	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи			

V. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання:

№ з/п	Діяльність викладача, майстра	Так	Частково	Ні
1.	Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють оволодінню учнями ключовими компетентностями			
2.	Використовує електронні освітні ресурси			
3.	Використовує медіаресурси з навчальною метою			
4.	Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо.			
5.	Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів			

VI. Комунікація з учнями

№ з/п	Діяльність викладача, майстра	Так	Частково	Ні
1.	Співпрацює з учнями на засадах партнерства			
2.	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору			
3.	Застосовує особистісно орієнтовний підхід			
4.	Дотримується принципів академічної доброчесності			

VII. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами

№ з/п	Діяльність викладача, майстра	Так	Частково	Ні
1.	Планує роботу під час проведення навчального заняття із урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами			
2.	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних освітніх можливостей учнів з особливими освітніми потребами			
3.	Дотримується відповідності темпу навчального заняття індивідуальним навчальним можливостям учнів з особливими освітніми потребами			
4.	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу			
5.	Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з особливими освітніми потребами			

Додаток 4 Форма самооцінювання системи педагогічної діяльності

ПІБ педагогічного працівника _____
 Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
<i>I. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу.</i>			
1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.			
2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями та наскрізними вміннями з використанням різних форм організації освітнього процесу.			
3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти			
4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, вебсайти, блоги тощо).			
5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти.			
6. Педагогічні працівники використовують ІКТ в освітньому процесі.			
<i>II. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників</i>			
1. Педагогічні працівники сприяють формуванню, забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з особливими освітніми потребами			
2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну діяльність, беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти			
<i>III. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками ліцею</i>			
1. Педагогічні працівники діють на партнерських засадах.			
2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.			
3. Переважна більшість батьків задоволені рівнем комунікації з педагогічними працівниками.			
4. У ліцеї існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.			
<i>IV. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти а засадах академічної доброчесності</i>			
1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності			

2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.			
3. Викладачі і майстри в/н інформують учнів про дотримання принципів академічної доброчесності.			

Додаток 5 Форма самооцінювання системи управлінської діяльності

Дата _____

Показники	Так	Частково	Ні
<i>I Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності ліцею, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань</i>			
1. Стратегія розвитку ліцею відповідає особливостям і умовам його діяльності (тип закладу, мова навчання, територія обслуговування, формування контингенту здобувачів освіти, обсяг та джерела фінансування тощо), передбачає заходи з підвищення якості освітньої діяльності			
2. Річний план роботи ліцею реалізує стратегію його розвитку, враховує освітню програму, результати самооцінювання			
3. Учасники освітнього процесу залучаються до розроблення річного плану роботи ліцею			
4. Директор та адміністрація ліцею аналізують реалізацію річного плану роботи та у разі потреби коригують його			
5. Діяльність педагогічної ради ліцею спрямовується на реалізацію річного плану роботи та стратегію розвитку закладу.			
6. У ліцеї функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти			
7. Ліцей розробляє та оприлюднює документ, що визначає стратегію (політику) і процедури забезпечення якості освіти			
8. У ліцеї щорічно здійснюється комплексне самооцінювання освітньої діяльності.			
9. Учасники освітнього процесу залучаються до самооцінювання якості освітньої діяльності			
10. Керівництво ліцею систематично вживає заходів для створення належних умов діяльності закладу (зокрема, вивчає стан матеріально-технічної бази, планує її розвиток, створює навчально-практичні центри).			
<i>II Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм</i>			

1. Учасники освітнього процесу задоволені загальним психологічним кліматом у ліцеї і діями керівництва щодо формування відносин довіри та конструктивної співпраці між ними.			
2. У ліцеї забезпечується доступ учасників освітнього процесу, представників місцевої громади до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації тощо).			

3. Керівництво ліцею вчасно розглядає звернення учасників освітнього процесу та вживає відповідних заходів реагування.			
4. Заклад забезпечує змістовне наповнення та вчасне оновлення інформаційних ресурсів ліцею (інформаційні стенди, сайт закладу освіти, сторінки у соціальних мережах тощо)			

III Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників

1. У ліцеї укомплектовано кадровий склад (відсутність вакансій)			
2. Педагогічні працівники ліцею, які працюють за фахом (мають відповідну освіту та/або професійну кваліфікацію)			
3. Керівництво закладу застосовує заходи матеріального та морального заохочення до педагогічних працівників			
4. Керівництво ліцею створює умови для постійного підвищення кваліфікації, чергової та позачергової атестації.			
5. Керівництво ліцею сприяє професійному розвитку педагогічних працівників			

IV Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії ліцею з місцевою громадою

1. У ліцеї створюються умови для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу			
2. Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу			
3. Керівництво сприяє участі громадського самоврядування у вирішенні питань щодо діяльності закладу.			
4. Керівництво ліцею підтримує освітні та громадські			

ініціативи учасників освітнього процесу, які спрямовані на сталий розвиток ліцею та участь у житті місцевої громади			
5. Режим роботи ліцею враховує потреби учасників освітнього процесу, особливості діяльності закладу			
6. У розкладі навчальних занять забезпечено розподіл навчального навантаження з урахуванням вимог до складання розкладу			
7. Розклад навчальних занять у ліцеї сформований відповідно до навчальних планів і освітніх програм			

V Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності			
1. Керівництво ліцею забезпечує реалізацію заходів щодо формування академічної доброчесності та протидієфактам її порушення			
2. Здобувачі освіти і педагогічні працівники поінформовані щодо дотримання академічної доброчесності			
3. Керівництво ліцею забезпечує проведення освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на формування в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції			